

Връзка между две култури - канадската хореографка Соня Кларк поставя две представления с балет „Арабеск“ в България

Анина Шумарова

Торонто

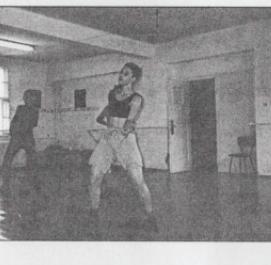
Соня Кларк е родена в Монреал, Канада. Дълго време е живяла в Европа, а преди 2 години пристигна в България, където по случайност е запознана с директора на балет „Арабеск“ - гъзка Румяна Маркова. Покъсно от тази среща се раждат едно сътрудничество, превръщато се в приятелство и два танцови спектакла.

Срещата се със Соня Кларк променя нейното второ посещение в България, а самата тя сподели, че е много вероятно пак да се върне и да работи там. Впечатлянията ѝ биха съзврзани преди всичко с красотата и ритмичността на българския фолклор и с гостоприемството и отзивчивостта на хората. Но онова, което повече я вълнуващо, беше представеността на пълна свобода да твори и да танцува. Творчествата ѝ биография е разнообразна и впечатляваща: пред 1989 г. завършила училището "Les Grands Ballets Canadiens", а през 1994 г. се дипломира от Университета на Квебек в Монреал, специалист по "танц". През 1997 г. получава държавна диплома за театрално ръководство, изадена от Института за театър на движението в Лион, Франция.

Самата тя има опит в преподаването на танци. Участвала е на множество фестивали; ощеществявала е различни танцови проекти в Монреал, Париж, Лион, Френска Гвиана и... България. Работила е и учила при известни имена на танцовото изкуство. През 1998 г. създава предпълнителната компания "Артистис", с която се надава на проби в различни области - танци, музика, кино.

Двета спектакла, които Соня Кларк е поставила в България с балет „Арабеск“, са изградени със склонки, покречени от обстоятелствата около нея - таива, каквато ти е усетиха.

"Нарекът първия спектакъл „Еднакъво, но не също“ защото идеята е на същата края танцов и цирюл в групата да изрази своята личност, до какъв степен, което иска. По време на работата с ми съзареждат балетисти от изисквани движения, но движението, които да минават през самите тях. И дори на финалната част има

моменти, които те сами създадоха и мисля, че се поднесат едно добро съчетание. Така че първото представление бе в търсение на личността и в същото време - на артистичната форма, чрез която да изрази себе си.

А вторият спектакъл се нарича „Новещка симфония“, защото танцовците са наредени на сцената като в оркестър. По отношението на музиката - искането ми е да бъде едновременно класически и модерни. Струпва ми се, че трябва да подобрявам по-добра и по-добре едно от друго и по-слес в казах - защо да избираш? И така съчетаваш част от „Кармен“ на Бизе с песни на Шиний О'Конър, Том Йейтс, Лион Паркер. Пото-

пол, а софийската премиера ще бъде през октомври.

Соня сподели, че работата с българските балетисти е била предизвикателство, както за нея, така и за тях самите. И двата нейни спектакъла са различни по стил и ритъм от репертоара на „Арабеск“.

„Телата им не бляха привикнати да работят по този начин“, каза Соня, но те провъзеха голямо внимание и действително искаха да се получи нещо от нашата работа. И когато дойдоха от втори пот във външния, всички вече бяха свикнали с тези движения и танцвали имаха възможност да отидат една спектакъл по-каприз в техническо отношение.“

Соня Кларк не изключва и възможността да продължи

да се съгласи със склонките и целият оркестър (т.е. танцоворът) свиреще заедно.“

С премиерата на „Човешка симфония“ бяха открити тагодишните празнини на изкуствата в София - в Созопол, а съфийската премиера ще бъде през октомври.

Соня сподели, че работата с българските балетисти е била предизвикателство, както за нея, така и за тях самите. И двата нейни спектакъла са различни по стил и ритъм от репертоара на „Арабеск“.

„Зад мен класическият балет е красиво изкуство, но често този стар романтичен стил е много далеч от реалистична, сподели тя, или поне - моята реалност.“

В композициите си често използва комбинации от различни музики, като по този начин постига разнообразие в ритъма, а и в емоциите, които се стреми да предаде чрез танца си. И тъй като общично да пътува, една от любимите ѝ теми е съчетанието между различните култури.

„Канджа е много разнообразна страна в това отношение, ти го пречуваш да отиди и да види самата страна, откъдето идва и съответната култура. Обичам да пътувам. Обичам да танцуваам. И когато мога да правя и двете - тогава съм щастлива.“

Румяна Маркова - директор на балет „Арабеск“

„Ако човек притежава дарба, тя все ще се прояви по някакъв начин“

- Ж-Жо Маркова, как се запознахте със Соня Кларк?

- Беше много приятно. Тя бе пристигната по линия на Българо-канадската спонсорска съвет. Запознахме се случайно и тя прояви интерес към трупата. Помолих я да направи един работен семинар за една седмица и видях, че работи много професионално. След това я поканих да направи постановка и не събръках. Много ѝ хареса трупата от сътрудничеството ни.

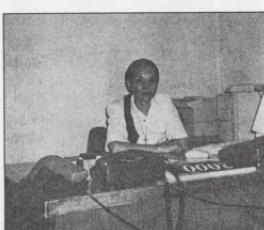
- Тя сподели, че сте ѝ дали пълна свобода на работа - нещо много важно за един творец.

- Разбира се, това е принципът. Самата аз съм хореограф и знам, че когато се чувствам волна, мога да защитя това, което искаам да кажа, доколи и да събръквам в нещо. Аз уважавам правото на свобода. А Соня се чувства ком-

фортуно тук, защото може да изведе нещата така, както тя смята.

- Вие беше 26 години работите за „Арабеск“ - преди като танцов и хореограф, сега като директор. Разкажете какво е било началото на балета.

- Той съществува от 33 години. Енергична е група танцьори с различни стилови установки: голяма форма, танцьори и да търсят други изрази на средства. Създал съм ансамбъл, който е бил много привлекателен за времето си. Намери се и е добър менеджър в България за нова време - Любен Горанов, който е организирал много публични мероприятия в чужбина, като чужди хореографии. Обича възглед - това е традиция на „Арабеск“, която аз се мъжда да пропълъка -

един обмен на мисли, идей, теми, форми. След Любо Гончаров, за 2 години директор е Пенка Ечевска - голяма звезда на българския балет. След нея, в продължение на 20 години, Маргарита Ариандурова успява да стабилизира „Арабеск“, налагайки трупата като нещо много ценено и важно в културния живот на България.

- Какви проблеми срещат като директор на балета?

В България е много трудно да можеш да правиш изкуство, което обичаш. И не са само финансово проблеми. Национална има пари, но има и морал, за съжаление.

Не мога да мотивирам артистите да работят 100% в залата. Не всеки гледа идеално на изкуството. Съдържанието в танца, а и в другите изкуства, убедява съм съ в това, трябва да се отдават 100% и така да привлечеш в този участи, за да може да усети успех. Ако не си отдаваш, просто не се получава.

- Кои са темите, които Ви вълнуват като хореограф?

- Съвременността. Интересува ме времето, в което живеем.

- Интересен е фактът, че в репертоара на балет

„Арабеск“ се усеща смесница между съвременност и традиции.

- „Арабеск“ наистина е разнообразие от стилове и това му е силата. Много различни години танци, големи палити от изрази средство - това е много трудно да поддържаш. Но аз се опитвам да продължа традицията в „Арабеск“ и да правя възможен обмен с чужди хореографи. Например при Соня Кларк много ми хареса това, че нещо ново изкуство е невероятно живено. То е заредено с оптимизъм и веселба. Има си и проблемата, но тя е като лек шприц. Това е творчестът - той прави нова, което чувства. Ако човек притежава дарба, тя все ще се прояви по някакъв начин - било чрез писане, чрез музика или танц.

Интервюто въз
Лина Шумарова